

Känsäorvakka

Doftskinn

Cystostereum murrayi

Uhanalaisuusluokka (IUCN): silmälläpidettävä (NT)

Luonnehdinta

Känsäorvakka on monivuotinen orvakka, joka kasvaa millin paksuisena kerroksena pitkin kuusimaapuiden pintaa. Joskus se voi muodostaa pieniä, vähän ulkonevia lakkeja. Tanakka, puumaisen kova itiöemä voi kasvaa jopa metrin kokoiseksi. Känsäorvakan puuhun päin oleva pinta on tummanruskea, alapinta on harmaahko ja epätasainen. Kuivana se halkeaa epäsäännöllisiksi ruuduiksi, ja halkeamista pilkistää tumma malto. Hyvä tuntomerkki tuoreessa itiöemässä on voimakas aromaattinen tuoksu, kuivan sienen tuoksu on tillimäinen.

Elinympäristö ja levinneisyys

Känsäorvakka kasvaa Itä-Suomessa ja napapiirin seuduilla etupäässä kuusivaltaisissa aarniometsissä, mutta myös vanhoissa mäntyvaltaisissa metsissä. Se kasvaa kaatuneissa kuusen rungoissa, yleensä ala- tai sivupinnoissa kovissa ja kuorettomissa kohdissa.

Nykytila ja uhkatekijät

Känsäorvakka on taantunut vanhojen, luonnontilaisten metsien vähenemisen takia. Lajia uhkaa ennen kaikkea lahopuujatkumon katkeaminen.

Hoitosuositukset

Känsäorvakan esiintymispaikalla ja sen läheisyydessä tulisi turvata kuusilahopuujatkumo.

Lähteet

- Kotiranta, K. & Niemelä, T. 1996. Uhanalaiset käävät Suomessa. 2. uudistettu painos. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Ympäristöopas 10. 184 s.
- Sunhede, S. & Larsson, K.-H. Faktablad: *Cystostereum murrayi* – doftskinn. Teoksessa Larsson, K.-H. (red.). 1997. Rödlistade svampar i Sverige - Artfakta. ArtDatabanken, SLU, Uppsala. 547 s.